# ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

9. prosince 2004 *

Ve věci C-460/02,

jejímž předmětem je žaloba pro nesplnění povinnosti na základě článku 226 ES, podaná dne 19. prosince 2002,

**Komise Evropských společenství,** zastoupená A. Aresu a M. Huttunenem, jako zmocněnci, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobkyně,

proti

**Italské republice,** zastoupené I. M. Bragugliou, jako zmocněncem, ve spolupráci s O. Fiumarou, vice-avvocato generale dello Stato, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení P. Jann, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta (zpravodaj), K. Lenaerts, S. von Bahr a K. Schiemann, soudci,

generální advokát: P. Léger,
vedoucí soudní kanceláře: M. Múgica Arzamendi, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. března 2004,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 9. září 2004,

vydává tento

## Rozsudek

1 Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá toho, aby Soudní dvůr určil, že v rozsahu, v němž legislativní nařízení č. 18 ze dne 13. ledna 1999, jímž se provádí směrnice 96/67/ES o přístupu na trh odbavovacích služeb na letištích Společenství (běžný doplněk ke *GURI* č. 28, ze dne 24. února 1999, dále jen „legislativní nařízení č. 18/99"),

— nestanovilo maximální dobu v délce sedmi let pro výběr poskytovatelů služeb pozemního odbavování, v souladu s čl. 11 odst. 1 písm. d) směrnice Rady 96/67/ES ze dne 15. října 1996 (Úř. věst. L 272, s. 36; Zvl. vyd. 07/02, s. 496),

— zavedlo ve svém článku 14 sociální opatření neslučitelné s článkem 18 této směrnice a

— stanovilo ve svém článku 20 přechodná ustanovení, které tatáž směrnice nepřipouští,

Italská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z této směrnice.

**Právní rámec**

*Právní úprava Společenství*

2 Směrnice 96/67 stanoví systém postupného otvírání trhu služeb pozemního odbavování na letištích Společenství.

3 Ustanovení čl. 2 písm. e) a f) této směrnice definují pojmy „pozemní odbavování" a „odbavování vlastními silami" následujícím způsobem:

„e) ‚pozemním odbavováním' se rozumí služby poskytované na letišti uživatelům letiště, jak jsou popsány v příloze;

f) ‚odbavováním vlastními silami' se rozumí stav, kdy si uživatel letiště sám přímo zajišťuje jednu nebo více kategorií služeb pozemního odbavování a neuzavírá žádnou smlouvu jakéhokoliv druhu s třetí osobou pro poskytování těchto služeb; pro účely této definice není za třetí osobu mezi samotnými uživateli letiště považován uživatel, který:

— má většinový podíl u jiného uživatele

nebo

— kdy většinový podíl u obou drží jediný subjekt."

4 Podle čl. 6 odst. 1 a čl. 7 odst. 1 směrnice 96/67 musí členské státy přijmout nezbytná opatření, aby zajistily obecně svobodný přístup na trh služeb pozemního

odbavování poskytovaných třetím osobám a svobodu odbavování vlastními silami na letištích Společenství.

5 Článek 6 odst. 2 téže směrnice stanoví následující odchylky ze svobodného přístupu na trh poskytování služeb pozemního odbavování třetím osobám:

„Členské státy mohou omezit počet poskytovatelů oprávněných poskytovat tyto kategorie služeb pozemního odbavování:

— odbavování zavazadel,

— manipulace na rampě,

— manipulace s pohonnými hmotami a oleji,

— odbavování nákladu a pošty, co se týká fyzické manipulace s nákladem a poštou mezi letištním terminálem a letadlem při příletu, odletu nebo v tranzitu.

Členské státy nemohou nicméně omezit tento počet na méně než dva poskytovatele pro každou kategorii těchto služeb."

6 Článek 9 odst. 1 směrnice 96/67 stanoví:

„Jestliže zvláštní omezení disponibilního prostoru nebo kapacity vznikající zejména z míry dopravního zahlcení a míry využívání areálu letiště znemožňují otevření trhu nebo provádění odbavování vlastními silami v míře stanovené v této směrnici, může se dotyčný členský stát rozhodnout:

[...]

b) vyhradit pro jediného poskytovatele jednu či více kategorií služeb pozemního odbavování uvedených v čl. 6 odst. 2;

[...]".

7 Článek 14 odst. 1 téže směrnice stanoví možnost podmínit přístup na trh služeb pozemního odbavování získáním „schválení" nezávislého orgánu. Toto ustanovení zní následně:

„Členské státy mohou podmínit činnost pozemního odbavování poskytovatele služeb pozemního odbavování nebo uživatele provádějícího odbavování na letišti vlastními silami schválením veřejným orgánem nezávislým na řídícím orgánu letiště.

Kritéria pro tento souhlas se týkají zdravé finanční situace a dostatečného pojistného krytí, bezpečnostních zařízení, letadel, techniky a osob, stejně jako ochrany životního prostředí a souladu s příslušnými právními předpisy v sociální oblasti.

Kritéria musí vyhovovat těmto zásadám:

a) musí být uplatňována nediskriminujícím způsobem na různé poskytovatele služeb pozemního odbavování a uživatele letiště;

b) musí být přiměřená sledovanému cíli;

c) nesmějí v praxi omezovat přístup na trh nebo svobodu odbavovat vlastními silami na úroveň nižší, než je stanovena touto směrnicí.

Tato kritéria se zveřejňují a poskytovatel služeb pozemního odbavování nebo uživatel letiště provádějící odbavování vlastními silami musí být o postupu schvalování předem informováni."

8 Článek 18 směrnice 96/67 stanoví:

„Aniž je dotčeno uplatňování této směrnice, mohou členské státy v souladu s ostatními právními předpisy Společenství přijmout nezbytná opatření k zajištění ochrany práv pracujících a ochrany životního prostředí".

*Vnitrostátní právní úprava*

9 Směrnice 96/67 byla provedena do italského právního řádu legislativním nařízením č. 18/99.

10 Článek 14 uvedeného legislativního nařízení, který se týká režimu sociální ochrany, stanoví:

„1. Při zaručení svobodného přístupu na trh služeb pozemního odbavování je třeba během 30 měsíců, které následují od data vstupu v platnost tohoto nařízení, zajistit zachování úrovně zaměstnanosti a kontinuitu pracovněprávních vztahů se zaměstnanci předchozího provozovatele.

2. Kromě případu převodu organizační složky podniku každý převod činností týkajících se jedné nebo více kategorií služeb pozemního odbavování uvedených v přílohách A a B zahrnuje převod zaměstnanců předcházejícího poskytovatele služeb, určených dotyčnými subjekty ve shodě s odborovými organizacemi zaměstnanců, na jeho nástupce, poměrně k části provozu nebo činností převzatých tímto nástupcem."

11 Článek 20 téhož legislativního nařízení obsahuje následující přechodné ustanovení:

„Smluvní podmínky zaměstnanců služeb pozemního odbavování platné ke dni 19. listopadu 1998, které stanoví více organizačních a smluvních režimů, zůstávají zachovány až do uplynutí doby, na kterou byly příslušné smlouvy uzavřeny, bez možnosti jejich prodloužení a v každém případě na dobu nepřekračující šest let."

**Postup před zahájením soudního řízení**

12 V návaznosti na podanou stížnost usoudila Komise, že italská právní úprava není v několika bodech v souladu s právem Společenství. Komise tedy zaslala Italské republice výzvu dopisem ze dne 3. května 2000. Italská vláda na ni odpověděla přípisem ze dne 18. července 2000.

13 Mající za to, že tato odpověď nebyla uspokojivá, Komise zaslala dne 24. července 2001 Italské republice odůvodněné stanovisko. Italská vláda odpověděla přípisem ze

dne 31. října 2001. Toto sdělení bylo následováno dalším sdělením ze dne 5. prosince 2001.

14 Mezi zástupci příslušných oddělení Komise a odborníky italského ministerstva dopravy a spojů proběhlo několik schůzek, v jejichž průběhu italská vláda předložila návrhy na změny ustanovení legislativního nařízení č. 18/99. Protože Komisi nebyly sděleny žádné další informace, rozhodla se podat projednávanou žalobu.

**K žalobě**

*K prvnímu žalobnímu důvodu*

15 Dopisem ze dne 19. ledna 2004 sdělila italská vláda Soudnímu dvoru informaci, podle které byl čl. 11 odst. 1 legislativního nařízení č. 18/99 změněn zákonem č. 306 ze dne 31. října 2003 (*GURI* ze dne 15. listopadu 2003). Za těchto okolností Komise vzala dopisem ze dne 23. března 2004 zpět první žalobní důvod, přičemž nadále trvá na svém návrhu na uložení náhrady nákladů řízení žalované.

*K druhému žalobnímu důvodu*

Argumentace účastníků řízení

16 Komise se domnívá, že článek 14 legislativního nařízení č. 18/99 je neslučitelný s článkem 18 směrnice 96/67, protože podrobuje poskytovatele služeb pozemního odbavování povinnosti zaručit převod zaměstnanců předcházejícího poskytovatele služeb na jeho nástupce v poměru k části provozu nebo činnosti převzaté tímto nástupcem pokaždé, když se jedná o „převod činností" týkajících se jedné nebo více kategorií služeb pozemního odbavování uvedených v přílohách tohoto nařízení.

17 Komise zdůrazňuje, že ochrana práv pracovníků je, co se týče služeb pozemního odbavování, povolena na základě článku 18 směrnice 96/67 za podmínky, že nebude v rozporu s účinným uplatňováním této směrnice. Přitom čl. 14 odst. 1 legislativního nařízení č. 18/99 jde zjevně nad rámec ochrany zaručené směrnicí Rady 77/187/EHS ze dne 14. února 1977 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů (Úř. věst. L 61, s. 26), ve znění směrnice Rady 98/50/ES ze dne 29. června 1998 (Úř. věst. L 201, s. 88), konsolidovanou směrnicí Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 (Úř. věst. L 82, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 98).

18 Komise má za to, že takové vnitrostátní ustanovení, jaké je zpochybňováno v projednávaném případě, by mohlo být odůvodněno na základě článku 18 směrnice 96/67, pouze pokud by bylo použito v případě převodu podniku ve smyslu směrnice 2001/23. Aby mohla být použita tato posledně jmenovaná směrnice, převod by se

musel vztahovat na hospodářskou entitu, tedy organizované seskupení osob a majetku, která umožňuje vykonávat hospodářskou činnost směřující k dosažení určeného cíle. Nicméně za účelem posouzení, zda jsou dány charakteristické rysy převodu entity, je třeba vzít v úvahu všechny skutkové okolnosti, kterými se vyznačuje transakce, o níž se jedná.

19 Podle Komise prostá skutečnost, že služby poskytované předcházejícím poskytovatelem a služby poskytované novým poskytovatelem jsou obdobné, neumožňuje dojít k názoru, že se jedná o převod hospodářské entity mezi dvěma podniky. Ve skutečnosti nemůže být entita omezena na činnost, která je jí svěřena, a její identita je založena na jiných skutečnostech, jako jsou její zaměstnanci, řídící pracovníci, organizace práce, jakož i metody a prostředky řízení.

20 Komise připomíná, že na to, aby se jednalo o převod podniku, chybí v projednávaném případě klíčová skutečnost postoupení podniku, to znamená konkludentně nebo výslovně sjednaná smlouva nebo akt veřejné moci. Nový poskytovatel totiž vstupuje do letištních struktur na základě samostatného titulu, nezávisle na jakémkoli vztahu nebo kontaktu jakéhokoliv druhu s dřívějším poskytovatelem. Tento titul spočívá v uzavření smlouvy se správou dotyčného letiště.

21 Komise uplatňuje, že opatření přijaté italskou vládou předpokládá skutečný přechod sociální zátěže státu na nové podniky poskytovatelů služeb, které jsou tímto penalizovány. V případě, že by si vnitrostátní orgány přály přijmout sociální opatření v rámci uplatnění procesu liberalizace služeb pozemního odbavování, článek 18 směrnice 96/67 by mohl představovat odpovídající právní základ, ale za podmínky, že daná opatření respektují ducha této směrnice, jakož i obecné zásady práva Společenství.

22 Podle Komise článek 14 legislativního nařízení č. 18/99 brání poskytovatelům služeb, kteří si přejí vstoupit na dotčený trh, vybrat si své vlastní zaměstnance, a v důsledku toho si vybrat způsob organizování služeb, které zamýšlí poskytovat, aby mohli vykonávat své činnosti na tomto trhu. Cílem směrnice 96/67 je právě podpora hospodářské soutěže na dříve uzavřených a monopolních trzích tím, že se sníží provozní náklady leteckých společností a zlepší se kvalita služeb poskytovaných uživatelům letišť.

23 Italská vláda konstatuje, že směrnice 96/67 ponechává členským státům volnou úvahu ohledně způsobu a časového rozvrhu přijetí opatření požadovaných pro provedení nového systému s ohledem na zvláštnosti každého státu. Z tohoto hlediska přijal vnitrostátní zákonodárce dotčenou právní úpravu, maje na vědomí skutečnost, že svobodný přístup na trh může být slučitelný s řádným fungováním letišť ve Společenství a může být zaveden postupně a způsobem přizpůsobeným požadavkům odvětví. Opatření sociální ochrany stanovená článkem 14 legislativního nařízení č. 18/99 nejsou na překážku liberalizaci odvětví pozemního odbavování a představují konkrétní projev pravomoci přidělené státu článkem 18 směrnice 96/67.

24 Italská vláda se domnívá, že dodržování ustanovení této směrnice a jiných ustanovení práva Společenství, zejména těch, která se týkají zachování práv zaměstnanců v případě převodu podniku, neznamená, že úroveň ochrany, kterou členské státy mohou poskytnout, může být stanovena pouze v hranicích povolených harmonizací právních předpisů na úrovni Společenství. Pokud by tomu tak bylo, článek 18 směrnice 96/67 by postrádal jakýkoli užitek, protože toto ustanovení by neponechávalo členským státům žádnou úvahu nabídnout pracovníkům záruku, která nevyplývá z práva Společenství.

25 Podle italské vlády toto posledně zmíněné ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že taková „doplňující" záruka nemá být ze své povahy považována za porušení práva Společenství vyjádřeného konkrétně ve směrnici 96/67 nebo obecněji v jiných aktech práva Společenství. Jestliže účinná ochrana pracovníků může být uskutečněna pouze uložením finančního omezení a povinnosti zaměstnavateli, musí být její legalita posuzována srovnávací a rozumnou analýzou dotčených zájmů.

26 Italská vláda zároveň uplatňuje, že jestliže služby zůstávají stejné nebo alespoň obdobné se službami poskytovanými předcházejícím poskytovatelem, určující kritérium pro definici převodu podniku nespočívá nezbytně v převzetí hmotných a majetkových statků. Organizace činnosti takovým způsobem, že se viděno z hospodářského hlediska jedná v zásadě o převzetí, spadá rovněž pod rozsah působnosti pojmu „převod".

27 S ohledem na zvláštnosti dotčeného odvětví a organizaci dotyčných podniků italská vláda zdůrazňuje, že převod letištních „činností" může být pokryt širším pojmem „převodu podniku". Ve skutečnosti je to právě kontinuita činnosti, která přechází z jednoho poskytovatele na druhého, která činí tuto situaci zcela srovnatelnou s převodem podniku.

28 Italská vláda upřesňuje, že je zajisté pravda, že článek 14 legislativního nařízení č. 18/99 odkazuje specificky na „převod činností týkajících se jedné nebo několika kategorií služeb pozemního odbavování", ale je zjevné, že v praxi tento převod doprovází faktické převzetí určitého množství věcí a struktur nezbytných pro činnost nového poskytovatele. Za těchto podmínek se jedná o převod části podniku nebo alespoň nástupnictví podniků, které má v podstatě charakteristické rysy převodu. Bylo tedy legitimní, že se vnitrostátní zákonodárce rozhodl zaručit ochranu zaměstnanců přijetím rozumného kompromisu mezi navzájem si odporujícími zájmy.

29 Co se týče argumentu, podle kterého provedení směrnice 96/67 do vnitrostátního práva by mohlo narušit hospodářskou soutěž na trhu letištních služeb ve prospěch již zavedených podniků a ke škodě případných konkurentů, italská vláda poznamenává, že zásada volné hospodářské soutěže v sobě zahrnuje, že dotyčné podniky disponují skutečnou rovností příležitostí v rámci pravidel, byť omezujících, stanovených sociálními právními předpisy, které se na ně použijí.

Závěry Soudního dvora

30 Svou argumentací italská vláda v podstatě uplatňuje, že článek 14 legislativního nařízení č. 18/99 má svůj právní základ v článku 18 směrnice 96/67 a že sporné ustanovení spadá do rozsahu působnosti směrnice 2001/23.

31 Co se týče slučitelnosti uvedeného článku 14 se směrnicí 96/67 a s ohledem na znění článku 18 této směrnice, ze čtyřiadvacátého bodu odůvodnění této směrnice vyplývá, že členské státy si musí zachovat pravomoc k zajištění dostatečné úrovně sociální ochrany zaměstnanců podniků, které poskytují služby pozemního odbavování.

32 Pokud se jedná o definici „dostatečné úrovně", je na místě zdůraznit, jak právem konstatoval generální advokát v bodě 33 svého stanoviska, že tato pravomoc nezahrnuje neomezenou legislativní pravomoc a musí být vykonávána způsobem, který nezasahuje do užitečného účinku směrnice 96/67 a do cílů, které sleduje. Jak

totiž Soudní dvůr zdůraznil ve svém rozsudku ze dne 16. října 2003, Flughafen Hannover-Langenhagen (C-363/01, Recueil s. I-11893, bod 43), tato směrnice směřuje k zajištění otevření trhu pozemního odbavování, otevření, které podle pátého bodu odůvodnění téže směrnice má pomáhat zejména snížit provozní náklady leteckých společností.

33 Naopak výklad článku 18 směrnice 96/67 podaný italskou vládou, zejména v rozsahu, v němž přihlíží k důvodům sociální povahy, by činil vstup nových poskytovatelů služeb na trhy pozemního odbavování nadměrně obtížným, kdyby tito poskytovatelé byli povinni převzít zaměstnance předcházejícího poskytovatele. V důsledku toho by bylo zpochybněno racionální využívání letištních infrastruktur a snížení nákladů služeb účtovaných uživatelům.

34 Povinnost uložená dotyčným podnikům na základě článku 14 legislativního nařízení č. 18/99, aby převzaly zaměstnance předcházejícího poskytovatele služeb, znevýhodňuje nové potenciální konkurenty ve vztahu k již zavedeným podnikům a ohrožuje otevření trhů pozemního odbavování, což v důsledku toho poškozuje užitečný účinek směrnice 96/67.

35 Z toho vyplývá, že sporná právní úprava je na újmu cíli sledovanému touto směrnicí, to znamená otevření dotyčných trhů a vytvoření vhodných podmínek pro hospodářskou soutěž uvnitř Společenství v tomto odvětví.

36 Protože sporná právní úprava není slučitelná se směrnicí 96/67, není relevantní uvádět, jak to činí italská vláda, že článek 14 legislativního nařízení č. 18/99 není v rozporu se směrnicí 2001/23.

37 V každém případě italská vláda nemůže tvrdit, že článek 14 uvedeného legislativního nařízení je založen na pojmu „převod činností", který spadá do rozsahu působnosti směrnice 2001/23.

38 Je totiž třeba připomenout, že podle svého čl. 1 odst. 1 je tato směrnice použitelná na převody podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů na jiného zaměstnavatele, které vyplývají ze smluvního převodu nebo fúze. Z judikatury Soudního dvora vyplývá v tomto ohledu, že rozhodujícím kritériem pro stanovení existence převodu ve smyslu této směrnice je to, zda si daná entita zachovala svoji totožnost, což vyplývá zejména ze skutečného pokračování v jejím provozu nebo z jeho obnovení (viz zejména rozsudky ze dne 18. března 1986, Spijkers, 24/85, Recueil s. 1119, body 11 a 12, jakož i ze dne 11. března 1997, Süzen, C-13/95, Recueil s. I-1259, bod 10).

39 Za účelem určení, zda podmínky převodu takové entity jsou splněny, Soudní dvůr rozhodl, že je třeba vzít v úvahu všechny skutkové okolnosti, jimiž se vyznačuje dotčená transakce, mezi nimiž se nachází zejména druh podniku nebo závodu, o který se jedná, převod nebo nepřevedení hmotných statků, jako jsou budovy a movité věci, hodnota nehmotných statků v okamžiku převodu, převzetí nebo nepřevzetí převážné části zaměstnanců podniku novým vedoucím podniku, převod nebo nepřevedení klientely, jakož i stupeň podobnosti činností vykonávaných před převodem a po něm a doba případného přerušení těchto činností. Tyto skutečnosti představují nicméně pouze částečné aspekty celkového posouzení, které je třeba provést, a nemohou být proto hodnoceny samostatně (viz zejména výše uvedené rozsudky Spijkers, bod 13, a Süzen, bod 14).

40 Z této judikatury vyplývá, že význam, který má být přiznán různým kritériím způsobilým stanovit existenci převodu podniku, závodu nebo části podniků nebo závodů ve smyslu směrnice 2001/23, se liší v závislosti na velkém počtu parametrů.

41 V důsledku toho je na místě usoudit, že pouze v závislosti na zvláštnostech každého převodu činností týkajících se jedné nebo více kategorií služeb pozemního odbavování je možno určit, zda dotyčná transakce představuje převod ve smyslu směrnice 2001/23.

42 Je přitom důležité konstatovat, že článek 14 legislativního nařízení č. 18/99 se použije nezávisle na charakteristických rysech transakce, o kterou se jedná, na „jakýkoliv převod činností" v dotčeném odvětví a že s ohledem na výše uvedenou judikaturu takové pojetí převodu jde zjevně nad rámec pojetí, které je stanoveno směrnicí 2001/23, jak je vykládána Soudním dvorem.

43 Je proto třeba dojít k závěru, že druhý žalobní důvod je opodstatněný, protože režim sociální ochrany stanovený článkem 14 legislativního nařízení č. 18/99 je neslučitelný se směrnicí 96/67.

*Ke třetímu žalobnímu důvodu*

44 Komise se domnívá, že článek 20 legislativního nařízení č. 18/99 je neslučitelný se směrnicí 96/67 v rozsahu, v němž toto ustanovení povoluje podnikům majícím zvláštní organizační systémy působit v oblasti odbavování vlastními silami souběžně

s jinými poskytovateli vybranými nebo oprávněnými v souladu s ustanoveními této směrnice.

45 Komise upřesňuje, že článek 20 uvedeného legislativního nařízení se odvolává na pracovní smlouvy, které byly platné ke dni 19. listopadu 1998 a které stanoví různé organizační a smluvní režimy. Tyto pracovní smlouvy se týkají zaměstnanců jiných uživatelů provozujících odbavování vlastními silami, než jsou uživatelé definovaní ve směrnici 96/67. Musí zůstat v platnosti ve své současné formě až do svého uplynutí a v každém případě po dobu nepřekračující šest let. V praxi jsou tyto podniky oprávněny zajišťovat poskytování služeb souběžně s jinými podniky v oblasti odbavování vlastními silami a poskytovateli služeb pozemního odbavování třetím osobám.

46 Podle Komise přitom směrnice 96/67 jasně uvádí kategorie podniků, poskytovatelů služeb pozemního odbavování, které se mohou považovat za poskytovatele služeb pozemního odbavování třetím osobám a uživatele provozující odbavování vlastními silami. Entity nesplňující kritéria odbavování vlastními silami stanovená čl. 2 písm. f) směrnice 96/67 mohou působit pouze jako poskytovatelé služeb třetím osobám. Kromě toho články 6 a 7 téže směrnice stanoví povinnost dodržovat zvláštní postupy při procesu výběru uživatelů provozujících odbavování vlastními silami a poskytovatelů služeb třetím osobám.

47 Komise doplňuje, že směrnice 96/67 nestanoví přechodná opatření pro podniky, jejichž organizační systémy jsou odlišné. Platnost smluvních vztahů musí být posuzována v závislosti na použitelné právní úpravě a obzvláště v závislosti na ustanoveních této směrnice. Vnitrostátní zákonodárce totiž nemůže zasahovat do maximální doby platnosti smluvních vztahů, jako kdyby se tyto vztahy vymykaly z povinností stanovených uvedenými ustanoveními.

48 Italská vláda se domnívá, že sporné pravidlo má dosah, který je nejen přechodný, ale také velmi omezený. Musí být posuzováno v duchu ochrany nabytých práv, a to pouze během relativně krátké doby, a sice do uplynutí doby trvání předmětných smluv a v každém případě pro dobu nepřekračující šest let. Navíc je zamýšleno navrhnout zrušení tohoto pravidla, a to v rámci příštího každoročního zákona, jímž se provádějí ustanovení práva Společenství.

Posouzení Soudního dvora

49 Je na místě konstatovat, že ustanovení směrnice 96/67 definují přesným způsobem kategorie podniků, které mohou být kvalifikovány jako poskytovatelé služeb pozemního odbavování třetím osobám a jako uživatelé provozující odbavování vlastními silami. Z toho vyplývá, že entity, které nesplňují kritéria pro odbavování vlastními silami stanovená touto směrnicí, mohou působit pouze jako poskytovatelé služeb třetím osobám. Kromě toho, jak správně zdůraznil generální advokát v bodě 49 svého stanoviska, uvedená směrnice nestanoví možnost, aby členské státy přijaly v tomto ohledu přechodná opatření.

50 Tím, že zavádí taková přechodná opatření, článek 20 legislativního nařízení č. 18/99 obsahuje právní úpravu neslučitelnou se směrnicí 96/67.

51 Žalobní důvod Komise je proto opodstatněný.

52 Vzhledem ke všemu výše uvedenému je třeba konstatovat, že v rozsahu, v němž legislativní nařízení č. 18/99 zavedlo ve svém článku 14 sociální opatření neslučitelné s článkem 18 směrnice Rady 96/67 a stanovilo ve svém článku 20 přechodný režim, který tato směrnice nepřipouští, Italská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z uvedené směrnice.

## K nákladům řízení

53 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a Italská republika byla ve sporu neúspěšná, je na místě jí uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

1) **V rozsahu, v němž legislativní nařízení č. 18 ze dne 13. ledna 1999, jímž se provádí směrnice 96/67/ES o přístupu na trh odbavovacích služeb na letištích Společenství, zavedlo ve svém článku 14 sociální opatření neslučitelné s článkem 18 směrnice Rady 96/67/ES ze dne 15. října 1996 a stanovilo ve svém článku 20 přechodný režim, který tato směrnice nepřipouští, Italská republika nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z uvedené směrnice.**

2) **Italské republice se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.